

ԼՈՅՍ

Հ Ա Ն Դ Է Ս

Գ. ՏԱՐԻ

ԶԲԱՍԵ Գ.

ԹԻԻ ԺԶ. 56

1877

ՍԱՅԻՍ 11 ՅՈՐԵՐ.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ԸՆԴՈՒՄՆՈՐԻ ԺՈՂՈՎ

ԲԱՅՄԱՆ ՄԱՌ. (1)

(Շարունակութիւն է. վերջ տես թիւ 56.)

«Ամենէն կարևոր, և ամենէն անհրաժեշտ մտհոլ և կենաց խնդիր եղող դատարարական ծառայելու բոլոր ուժով աշխատինք, ամեն ճիշդագոյն և Ազգ. դատարարական ասպ լուսնինք: Շատ քիչ ազգերու մէջ ահմետած դոհողութիւններ աւնեցանք, նոյն դոհողութեանց մէջ յարատեւենք և Ազգին վերակենդանութեանն ոյժ տուող դատարարական ճամբան յարգարենք»:

«Աւեր է պատմութիւնն աչքի տուլե. առնեանք, յիշենք ամենայն ժամ և ընդ միշտ միարանութեամբ գործելուն արդասիքն. դարերն ապա- յոյց աուած են թէ՛ միաբանութիւնն կ'գործէ և անմիաբանութիւնը կ'կոր-

(1) Պատրիարք Սրբազան Հօր ատենախօսութիւնն որպէս նախնիաց թուով ծանուցած էինք՝ բերանացի ըլլալուն, սա (տղտղութեամբ) ձեռք բերածնուս մի համա- տալ բովանդակութիւնն է:

մանէ : Հրէից ազգն , Աստուծոյ հին ժողովուրդն , ամեն ժամանակէ աւելի միաբան եղած ատեննին երուսաղեմի կործանումն վրայ կուգայ և ադետք կը զգանան իրենց վրայ , երբ աիւ և դիշեր բծախնդրութեան ելլան : Լեհացիք ալ մի և նոյն դատաւարութիւնն կրեցին և դոսացուցին իրենց ազգութեան ծառին արմատն : Յաւօք կըսեմ թէ՛ այս նշաններն մեր մէջն ալ կերեան , կ'վախնամ որ մենք ալ այնպէս ըլլանք» :

«Պէտք է ներողամիտ ըլլանք միմեանց , աշխարհիս փրկիչը սէր պատուիրեց մեզ , սէր քարոզեց և ռէր կտակեց . չըլլայ թէ՛ հեռն , նախանձըն , ատելութիւնն , խտրութիւնն ևն . թագաւորեն մեր սրտերու մէջ» :

«Անգութ քննադատութիւնք , անողորմ դատաստանք հեռի ի մէջ . դիտնալով որ սիրոյ սահմանն ընդարձակ է , և սէր ծածկէ դժբաղդութիւն մեզայ . սէրն Աստուած է կըսէ Յովհաննէս Աւետարանիչ» :

«Մեր ամեն ուղածն , մեր ամեն դործն չենք կարող ինչպէս որ պէտք է մեր ամեն կարգի պաշտօնեայներէն անթերի դանել , առանց թերութեան մարդ-չկայ , կատարեալ և ամենաբարին միմիայն Աստուած է . մեր շատ անդամ դատաստաններ կընենք ձեռնթափ ընել տալու կամ վհատեցնելու Ազգին ծառայողներն , և այս ո՞ր ազգին վրայ կ'շափենք , չեմ դիտեր» :

«Երկու երեք կուսակցութիւնք կ'տեսնամ , ամենուն ալ նպատակն բարի և Ազգին օգտակար , բայց ինչո՞ւ զիրար թշնամանենք , զիրար պախարակենք , զիրար հալածենք և նախատենք , կաղաչեմ ամեն մեկերնուդ և կ'պաղատիմ ձեզ : Վերուցէք այս ամենն , խլեցէք ձեր մեջէն , վանեցէք հեռացուցէք ձեր սրտերէն ատելութիւնն , անմիաբանութիւնն . եթէ կատարեալ սէր ունենաք կ'ներէք միմեանց» :

«Կրկնեցէք ձեր աշխատութիւնն Ազգին համար , միաբանեցէք , քանզի շատ փափուկ ժամանակի մէջ կոտորինք , վտանգներ պակաս չեն և Տէրութեան գլուխն ցաւօք պատեալ է , մի միայն Հայոց Ազգն է որ իւր հաւատարմութիւնն ու հնադանդութիւնն կ'պահէ» :

«Գալիքէն պահպանուելու և վտանգի մէջ չիցնալու համար սիրով միաբանինք , այս պայմանաւ կ'բանամ Ազգ . Ժողովոյ նիստն . երբ հաշտ աչքով մեկիմէկ սիրենք , ամեն բան կըլլայ և ամբողջ աշխարհ պիտի խնդայ մեր խաղաղասիրութեամբ և խորին հաւատարմութեամբ ձեռք բերելիք յաջողութեանց վերայ» :

«Շնորհակալութիւնս կ'յայտենմ Օսմ. Խորհրդարանի Հայազգի անդամներէն որ Վիլայէթի Նիշանաթի և ուրիշ Ազգին պատկանեալ խնդրոց մէջ

համախոհութեամբ վարուեցան և Ազգին կարևոր իրաւունքներն անկո-
րուստ պահեցին արդարութեան պահանջման համեմատ անաչառ և պեր-
ճախօս ատենաբանութիւններով որ բոլոր Ազգին պատիւ կ'ըներէ» :

«Շնորհակալութիւնս կ'յայտնեմ նաև Օտեան Սերվիչէն և մասնաւո-
րապէս Նուրեան էֆէնտիէ որ յանուն Ազգին եղած խնդրոց համար իրենց
գործակցութիւններն չլլացան մեղ» :

«Շնորհակալութիւն նաև Ձեզ, Տեարք Երեսփոխանք, որ անձանձիր
վարեցիք Ձեր Ազգային պաշտօնն կատարելով Ձեր ընտրութեան պարտքն» :

«Կ'վերջացնեմ խօսքս, ինչպէս որ ի սկզբան ըսի, ամենողորմն Աս-
տուած անցնելով զմեզ ընդ հուր և ընդ ջուր՝ հանցէ ի խաղաղ և յան-
դորր հանգիստ» ,

Պատրիարք Սրբազան Հայրն իւր ճառն աւարտելէ ղկնի առժամա-
նակեայ դիւանն կաղմուեցաւ և ինչ ինչ գիտողութիւններէ յետոյ Եէ-
նի-Գաբուի, Պէշիկթաշի և Իգմիտի ընտրութիւններն վաւերացան, իսկ
միւս թաղերէ կատարուած ընտրութիւնք Ազգ. Վարչութիւնն քննու-
թեան կարօտ ըլլալն կ'ծանուցանէր իւր տեղեկագրոյն վերջն, ասոր վե-
րայ քաւական վիճաբանութիւն տեղի ունենալէ ետքն որոշուեցաւ որ
մինչեւ յառաջիկայ Ուրբաթ օր յետաձգեալ տեղեկագրութեանց
քննութիւնք կատարուին և նոյն օրն ներկայացուին Ազգ. Ժողովին :

Ուրբաթ աւուր նիստին վաւերացեալ նորընտիր Երեսփոխանք հե-
տեւեալք են :

Եւնի-Գաբուի քաղեմ

Մկրտիչ էֆէնտի Դիւրքճիւլաւպեան

Սեպուհ » Մազաուտեան

Պօղոս » Ժամակոչեան

Զարեհ » Օգնակ. Խմբ. Գուրիէի

Պէշիկթաշի քաղեմ

Անդրանիկ պէյ Կրճիկեան

Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան

Ալիքօսան » Խօրատան ճեւան

Իգմիտի գաւառեմ

Կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեան (Խմբ. Մասիսի)

Ի վերջոյ Ազգ. Երեսփոխանութիւնն որոշեց որ Ժողովոյն կողմանէ
տեղեւորձ մը մատուցուի ի պատասխանի Պատրիարք Սրբազան Հօր առե-

տառութեան, յատուկ մասնաժողովոյ մը ձեռօք խմբագրելով, որոյ տարութիւն պիտի ըլլայ յառաջիկայ Ուրբաթ առուր նիստին մէջ :

ԳԻՄՆԱԾՔԻՆ ԵՒ ՓԱԲ

(Շարունակութիւն է. վերջ տես քիւ ԵԴ.)

Մեր Ազգային վարժարանաց և ոչ միայն մէջ դրեթէ չկայ կատարեալ և յարատե բարոյական դաստիարակութիւն, որք նորատի մանկանց առջև պարզեն իրենց ապագային տխուր քողն և վանոնք այդ կորստական ճամբէն ետ դարձնեն, վասն զի սոսկ ժիմնաթիկն ու պարն և շատ անգամ դաշնակն՝ դրեթէ անլոյծ տուամբ պարաւանդած մեր մանկանց միտքն ու սիրտն կ'տանին կ'ձգեն անել լաբիւրենթոս մը, եթէ բարոյական դաստիարակութիւնն ու հաստատուն կրթութիւնն այդ երկրորդական դասերուն չափազանցութիւններն չտահմանափակեն և իրենց հետ ներգաշակ ուղղութեան մը չվերածեն :

Ամեն արհեստ, գիտութիւնք, ուսմունք և գործիք իրենց օգուտներն ունին, եթէ իրենց սահմանին մէջ ճշդութիւն պահեն և իրենց մէջ տեղի առնչական կապն անվրէպ ունենան, այս սկզբունքէն դուրս, ամենէն օգտակար ճանչցուած ուսմունքն իսկ անօգուտ է և դուրսէ բողմիցս փնտասկար : — Ամեն բանի մէջ այս դատաւարանն անսխալ կրնանք ընել :

Զէնքերն՝ թշնամիներ մեռցնելու պաշտօն ունին, բայց վանոնք գործածելու եղանակն ալ դիտնալու է, ապա թէ ոչ գործածողն թէ իրեն կրնայ փնտսել և թէ իւր բարեկամին : Այդ երկրորդական դասերն ալ վրեթէ մէյմէկ զէնք են, որք առանց բարոյական դաստիարակութեան և կրթութեան կրնան ծանր հետևանքներ յառաջ բերել, որոց շատ օրինակները դժբաղդաբար ամեն օր կ'տեսնենք և կ'լսենք :

Ազգովին ճանչցած ենք բարոյական դաստիարակութեան կարևորութիւնն իբր հիմն ամեն ուսմանց և դիտութեանց, և Ազգային ամեն վարժարաններն ալ առանց բացառութեան իրենց տեղեկագրերու և ծրագրաց մէջ կայն կ'նշանակեն մեծ տառերով, սակայն ոչ միայն այս կարևոր ուսումն իրապէս չկայ, այլ և մանկանց ճշմարիտ ապագայ պատրաստող ուսմունքներն ալ կ'պակսին և եղածներն ալ գլխովին անուանական են հասարակութիւնը խաբելու և քնացնելու նպատակաւ ոլորտաւորում : Այս վարժարանաց մէջ կ'յաճախեն մեր երկսեռ մանկտին, եօթը ութը տարի

և շատ անգամ մինչև տասը տարի սուղ և թանկագին ժողովրդի կ'փութնէն երեւակայական ցնորքներով, և խառնաշփոթ միանգամայն անօգնւտ դաշտաբերներով տողորուած կ'մեկնին երրորդ աշխարհն մոռնելու, որ է ընկերակամութեան ասպարեզը :

Փորձերն ու արկածներն այս ասպարեզին մէջ զգալի կ'ընեն այն կորուստներն, որ վարժարանաց մէջ ըրած էին իրենց տեսչութեանց կամ խնամակալուաց շնորհիւ, բայց ինչ օգուտ որ այն ժամերն յաւիտենականութեան մէջ անհետացած՝ այլ եւ յետոյ չեն դառնար : Միայն այն փորձիկ մասն ընկերակամութեան մէջ քիչ շատ դիւրք մը բռնէ, որ բազմի բերմամբ հարուստ ծնողաց զաւակ է, կամ ազգեցիկ պաշտպաններ ունի : Մնացեալ մեծամասնութիւնն՝ որ թշուառաց խումբն կ'կազմէ, այլ և այլ ճամբով բարոյական մեղքութեան կ'դատապարտուի, և շատերն ալ ժամանակէն առաջ գերեզման կ'մտնեն : Այսպէս կոկոսին ազգային ընկերակամութեան այս զուարթածայիկ անդամոց կեանքն և այսպէս կ'վերջանան :

Այս սոսկալի զեղծմանց ենթարկեալ են մեր Ազգ. վարժարաններն, որ փոխանակ իրեն կոչմամբն անոնց սպագայն պատրաստելու, անոնց բարոյական դասիճներն կ'հանդիսանան կրթական և դատարարական մեղական անուան ներքե :

ՇԱՆԹ

Դադատոյ առժամանակեայ Առաջնորդական տեղապահ Հոգեւոր Թաղէոս վարդապետ ամոյս Ծ թուով կ'հեռագրէ Ազգ. Պատրիարքարանի թէ՛ Արքատէս Արքազան չմկնիսի վիճակէն հակառակ Բ. Կրտսն հեռագրոյն և թէ Պատրիարքարանի հրամաններն անգործադրութեան դատապարտեալ են . ժողովրդեան վիճակն կարի ուղորմ եւ դժբաղդ, որոյ վասն անմիջական անօրէնութիւն կ'իմողրէ :

* *

Կ'տեմք թէ՛ Ազգ. Կրօնական ժողովն որոշած է ստաջարիկ Խառն ժողովոյ որ Մեծ Կղզւոյն մէջ փոքր Մատուռ մի շինուի, ուր ալժմ 12 տունէ աւելի բնիկ կը դանուի եւ 70-80ի չափ ալ պանդուխտ աղգայիներն կ'թողունք թուել ամբան եղանակին օգտօրէնութեան համար գացող աղգայիներն :

Մեծ Կղզւոյն մէջ Մատուռն մի շինութեան պէտքն վաղուց զգալի եղած է, զի երբեմն հիւանդներն առանց Ս. Հաղորդութեան խորհուրդն ընդունելու կ'փախանին, և երբեմն օրերով հնջեցեայներն անթաղ կ'մնայ, մահաւանդ թէ՛ անդ ասպնջականող եղբարք մեր կրօնական պաշտամունքնին կատարելէ եւ Ս. Պատարագ տեսնելէ զուրկ կ'դանուին :

Մեք միայն սա խորհուրդն կուտանք, որ շինուելիք Մատուռն ծովեզերքէն շատ հեռի չըլլայ, չէնքն փոքր եւ ծախքն քիչ, և հոն մշտնջենական քահանայ մի պահելու ամսական թօշակին եկամտան հայթայթող օրինաւոր կալուած մի շինուի :

* *

Երևանոյց Հոգաբարձութիւնն իւր վերջնի՞նք նիստին մէջ որոշած է Ազգ. Կեդ-
քոնական Երոյց հաւաքման համար երեք հաւաքիչներ կարգել, մին Պօլսոյ կողմն,
մին Խասդիւղէն մինչեւ ի Պէօլիւքտէրէ եւ միւս եւս Պէյքօղէն մինչեւ ի Գարթալ:
Քայց չենք գիտեր թէ՛ Ազգ. ամեն անհատի իւր պարտքն ճանչնալու եւ զիրու-
թեամբ վճարելու համար ալ եղանակ մի ալ խորհուած է, վասն զի յայտնի է թէ՛
Պօլսոյ Ժողովուրդեան խիստ մեծադոյն մասն այսօրուան այս վիճակին մէջ ո՛չ 73,
ո՛չ 30, ո՛չ 23 կրնայ տալ:

Կ'լսեմք թէ՛ Երուսաղեմի Ս. Աթոռոյն Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Սիմէ-
օն Սրբաղան ի զիմաց Բարձր. Տ. Եսայի Ս. Պատրիարք Հօր զոյգ մի ձի պիտի տայ ի
նպաստ Օսմ. բանակին:

Տիգրանակերտի Գաւառական Ժողովն եւ թէմականք առանձին առանձին հան-
քազրութեամբք Ազգ. Պատրիարքարանի ղխած են եւ իրենց կրած զրկանաց եւ հա-
քատահարութեանց դարման կ'հայցեն. միանգամայն կ'խնդրեն որ իրենց Գեր. Առաջ-
նորդն Տ. Փիլիպպոս նորապսակ Սրբաղան փութով ճամբայ հանուի, զի ասանկ ժա-
մանակի մի մէջ խիստ ստիպողական է վիճակին Առաջնորդին ներկայութիւնն:

Կ'լսեմք թէ՛ Իւսկիւտարի Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Քահանայից դասն խնդրադիր մի
մատուցած է Կրօնական Պատկառելի Ժողովոյ, որ աչալուրջ Քարոզիչ մը կարգէ, թէ
իրենց չուրջն նորադանդներէ պաշարած ըլլալուն դործունեայ Հովուի մը պէտք ունին:
Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Քահանայից դասն պէտք էր աւելցնել նա եւ իւր խնդրա-
դրոյն մէջ՝ տմբողջ Թաղին, Եկեղեցւոյն եւ Վարժարանաց բարեկարգութեան պէտքն,
զի ինչպէս կ'տեսնուիմք ամենայն բարեկարգութիւնք խանգարեալ են, զիմանալու
են թէ՛ մինակ Քարոզչին փոփոխութիւնն չէ կարող իրենց վիճակն բարեկարգել:

Կիւրակէ օր Եէնի-Գաբուի Արժանայարդ Հասարակութիւնն իւր Պատուարժան
Թաղական խորհրդոյն խնդրադիր մի մատուց, որով կ'խնդրեն իրենց երկսեռ վարժա-
րանաց Հայկարան դասախօս Տիգրան Պատուելի Մանավկան եւ ընդհանուր Կառա-
վարիչ Մարտիրոս Պատուելի Սարգսիւան Քահանայ ձեռնադրել տալ եւ անրաժան
մնալով Մայր Եկեղեցւոյ Քահանայից դասէն իրենց հոգեւոր պաշտօնավարութիւնն
յաճախակի Թաղին Ս. Առաքելոյց Եկեղեցւոյ մէջ վարեն:

Եէնի-Գաբուի հասարակութեան այս երկու ընտրելիներն ալ արժանաւոր են ի-
րենց բարի վարուքն, ուսումնքն, իրենց ընտանեաց բարւոք վերակացութեամբն իւր
Ազգ. վարժարանաց մէջ երկար ատեն այլ եւ այլ վարած հաւատարիմ եւ անբասիր
պաշտօնէութեամբն:

Հաւատարի եմք թէ՛ Թաղ. Պատուարժան խորհուրդն յետ բանակցելոյ Մայր Ե-
կեղեցւոյ Ենտրեալարդ Քահանայից դասուն հետ, թաղեցի հասարակութեան սոյն
օրինական խնդիրն Ազգ. Կրօնական Ժողովոյ ատենին կ'ներկայացնէ ի պարտաւարտաշատ
անօրէնութիւն:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բեղսպուրկէն հասած հեռագրերն կ'հաւատեն թէ՛ Սօխում-Գալէ քաղաքն մընասուեր է Օսմանեանց ռմբակոծութենէն : — Պուրբէշէն կ'ժամուցանեն թէ՛ Տաքէօնի մօտ կամուրջ մի փլչելով , երկաթուղոյն չիջարերութիւնն ընդհատեր է Տաքէօնի եւ Կալացի միջոցն : Ռուսք 1000 գործաւոր զրկած են կամուրջն շինելու որ երկուօրէն կ'վերակազմի : — Գաղղիոյ դեսալան Պուրկօէն կոմսն չարթուս ի մայրաքաղաքս կ'սպասուի : — Կայսերական կառավարութիւնն հրաման ըրաւ որ Սօխում-Գալէի մէջ հեռագրական կայարան մի հաստատուի եւ հարկ եղած պաշտօնեայնէն ալ եւրէկ զրկուեցան : — Լրագիրք ոմանք կըսեն թէ՛ Ռուսք Դանուբ գետն անցած եւ Տօպրուչայի մէջ հաստատուած են . բայց դեռ պաշտօնապէս չ'հաստատուեցաւ այս լուրն : — Սան-Պրանչիսքօյէն Մայիս 13 թուով կ'հեռագրեն թէ՛ Վասթօք անուն Ռուս զրահաւորը դազմանի հրամաններով ասկէ մեկնեցաւ . միւսներն ալ պիտի մեկնին : — Վէննայէն Մայիս 10 թուով կ'ժամուցանեն թէ՛ նոյն օրն 300 Քազար Իպրայիլէն Դանուբն անցեր են : — Վիէննայէն կ'ժամուցանեն թէ՛ Բուժանիա Օսմ. կառավարութեան դէմ պատերազմ հրատարակելն պաշտօնապէս Աւստրիոյ յայտներ է , թէ՛ Կարլոս իշխանն իւր անձնական թօշակէն 100,000 Քրանզ թողեր է , զինուորական պիտոյից համար : — Չորս Ռուս դերի եւ տասնի չափ Ռուսական հրացան մայրաքաղաքս բերուեր են : — Բուժանիոյ զօրաց վերայ 120,000 հոգի ալ աւելցուեր է : — Կ'հաւատեն թէ՛ մի քանի օրէն մայրաքաղաքս պաշարման օրինաց (էօրֆիլէ) պիտի ենթարկուի , թէեւ այս մասին Օսմ. Մերակոյտի Ժողովն Օսմ. Երեսփոխանական խորհրդարանի անդամներէն աւելի ազատամտութեամբ կարեւոր դիտողութիւններ ըրած են : — Ս. Երուսաղեմի Յոսպէի դուռն եղած Ռուսաց մեծակառայց վանքն Գերմանիոյ հիւպատոսարանի իշխանութեան ներքեւ դրուեր է . վանուց անօթներն եւ գոյքերն Յունաց վանքն փոխադրուեր եւ վանքին պարսպին վերայ 24 ԺամԳերմանական զօրն ծածանելէ յետոյ , վանքն գոցեր եւ Ռուս Մետրապօլիսն եւ միաբանութիւնն Աթինա մեկնած են : — Պուրբէշէն կ'հեռագրեն Մայիս 18 թուով թէ՛ ողողմունք կ'չարունակին երկրին մէջ . Ռուսք Սլուծա տնցեր եւ հոն կամրանան : — Յունաստան իւր սահմանադիւի վերայ ունեցած զինուորական զօրութիւնն կ'յաւելուէ պատճառ ցոյց տալով Նանիայի բանտէն փախչող զոդերն . ասի ալ Յունական քաղաքականութիւն մի է . . . : — Աղստափառ Կայսրն իւր գանձէն 20,000 ատրճանակ գնել տալով Ռուսիոյ դէմ ապստամբող մահմետականաց բաշխել հրամայեր է : — Նոր Դար կ'գրէ թէ՛ Նալըվայէն , Քարամուսալէն եւ Իզմիտէն եկած ճաճորդներէն կիմանանք թէ՛ մուսնետիկ կանչելով ազդարարութիւն եղեր է որ Հւլսիլէն պիտի կրնան զինուոր ընդունուիլ , մահմետական այն զինուորներուն տեղ որք իրենք չուզելով զինուոր դրուիլ տեղեւնին ուրիշ մարդ կ'ցուցնեն անոր 40 կամ 50 ոսկի վճարելով , թէ այս ազդարարութեան վերայ բաւական Հայեր զինուոր դրուեր են : Մեր ալ կ'հարցնենք թէ՛ ինչո՞ւ տեղոյն Առաջնորդն այս կարեւոր դէպքն Պատրիարքարանի չէ խնայօցեր : — Մայրաքաղաքէս Մահմետական , Քրիստոնեայ եւ

մէջ գրեցրն համար Ստարապոլսեան զուէն մասնաժողով մի կազմուած ոսթն անդամներէ . Պատրիքէ կ'գրէ թէ՛ քիչ օրէն Պօլսոյ եւ գաւառաց մէջ որակաւ յիմակագրութիւնն պիտի սխիռ ու Քրիստոնեայք ալ զինւորութեան պիտի ինչուին . Դասց չրսեր թէ ինչ պայմաններով , հարկաւ այս մեծ խնդրոյն նկատմամբ Քրիստոնեայք ալ շատ բռնիքներ եւ առաջարկելիքներ ունին : — Ուաշինկթընէն կ'հեռագրեն թէ՛ Սան-Ֆրանչէսկոյի նաւահանգիստէն զաղանի հրահանգով մեկնող Ռուսական նաւատորմը Սիւլերիա կերթայ կենալու : — Ս. Բէզսպուրկէն հասած աշտոնական հեռագիր մը կ'հաստատէ՝ Նշքէնրի եւ Տուխօֆի անստաւաց մէջ 300ի չափ Ձերքէզներու համախմբիլն եւ ապստամբիլն , որոյ վերայ կրտէ՛ Նուխիտ գնդապետի հրամանատարութեամբ զօրադունդ մի զրկուեցաւ , որն որ զարկաւ ցրուեց յիշեալ ապստամբաց Դրոսակը Մայուրթեան զիւղին մօտերն , որոցմէ 99 հոգի սպաննուելով , 230 ալ վիրաւոր ինկան , իսկ Ռուսաց կորուստն ընդ ամենը 3 մեռեալ եւ 11 վիրաւոր : Թէրէքի նահանգն պաշարման վիճակի տակ դրուեցաւ : — Եւրոպական թերթերու ուղեւալ հեռագիր մի ալ կրտէ թէ՛ Տէր Ղուկասօֆի զօրաբաժինն Արտահանէն Կարսի վերայ քալել սկսեր է : — Պատրիքէ կ'գրէ թէ՛ Պէտէլաթը Ասկէրիէի համար 50 Օսմ. ոսկի պիտի առնուի : — Սէլամէթ շաքաթ երեկոյ կ'ծանուցանեն թէ՛ Իկնաթիւզի զօրապետն ինքզինք սպաննած ըլլայ , երկուշաբթի առուր թուով ալ կ'գրէ թէ՛ Ախլցիսայի բերդն Օսմանցւոց ձեռքն անցաւ . բայց ցարդ այս երկուքն ալ պաշտօնապէս չհաստատուեցան : — Բէզսպուրկէն պաշտօնական հեռագիրն կ'հաւատաւ թէ՛ Սօխում վերստին Օսմ. բանակէն ուժեղութեամբ եւ քաղաքն ալ այրուելով Ռուսք քաղաքն եւ բերդը թողեր եւ քաշուեր են : — Լէվանթ Սօխումի առումն օգտակար չգտնէր : — Վիէնայէն Մայիս 10 թուով կ'հեռագրեն թէ՛ Ռուսք Բիւլիի , Ռէնիի , Կալադի եւ Պարպօշի մէջ 60,000 զօրք գումարած են . նոյն պէս մեծկակ զօրութիւն մի ալ ի ձորքօփա , ըստ Ռուսաց Մայիս 13ին 300,000ի պիտի ելնէ Բուխարստոյ մէջ ունեցած բանակներուն թիւն , եւ թէ ասկէ 30,000ը Դանուբն անցնելու համար զոհելու պատրաստ են : — Պուքրէշէն Մայիս 19 թուով կը հեռագրէ թէ՛ Ռուսիոյ Ձարն Բլոժէսթ պիտի դայ (Բուխարստ) : — Պատրիքէ իրտէ թէ՛ Ռուսք 30,000 հոգւով Արտահանի վերայ յարձակեր են , արդեանց վերայ տեղեկութիւն չկայ , սակայն լուր կայ կրտէ թէ՛ Ռուսք Արտահանը կ'ճնշեն , Ռուսք եթէ Արտահանի ալ տիրած ըլլան պէտք չէ հոգ ընել , ասոնք քաջ կ'ճանչնան մեր զօրաց արիւթիւնն , ուստի այսօր վաղն մեծ յաղթութեան լուրեր պիտի լսենք այն կողմերէն : — Վիտինէն Մայիս 20 թուով կ'ծանուցանեն թէ՛ այս օրերս մեծամեծ զինւորական զործառնութիւնք պիտի կատարուին եւ այս չարաթ Դանուբի վերայ պատերազմունք պիտի սկսին :

ՏԻՐ—ԵՄԲԱՊԻՐ

ՀՄԱՅՆԱԿ Ծ. Վ. ԴԻՄԱԲՍԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆՑ

Կ. Պօլիս Եկեմ-Դարու Դամասկ փողոց բն. 200